Ч. 55 (13.953). Львів, субота 2. березня 1935. Porztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед. полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Зробім ще один крок вперід!

В неділю 3. березня ц. р. переводить Сокіл-Батько при церквах та наших установах прилюдну збірку на докінчення викупу великої, гарної площі у Львові, знаної під назвою „Український Город".

Від 1911. р. ведеться безупинно збіркову та пропагандову акцію за складанням датків на цю, так важну для цілого українського громадянства, ціль. З численних закликів та публікацій „Сокола-Батька відомий широким кругам нашого громадянства хід цілої акції. До цієї пори придбано майже три четвертині (14/20) цілої одиниці і пів-моргової площі. Однак на цьому не можемо станути. З року на рік поширюються рямці українського організованого життя, а тим самим ростуть вимоги на всіх відтинках цього життя. І між іншим щораз пекучішою стає потреба великої української площі у Львові.

Тому в неділю 3. березня не повинно бути ні одного українського громадянина, який відказався би від зложення бодай дрібного датку на викупно „Українського Городу" у Львові. Колос до колоса дає сніп. З дрібних датків збереться відповідні засоби, щоби поширити межі „Українського Городу".

Італія підготовляється до війни з Абісинією.

ЛЬОНДОН, ПАТ. З Еритреї повідомляють про приїзд двох перших баталіонів фашистівської міліції. До порту в Масуа приїхали італійські робітники спеціялісти. Кораблі „Вульканія" і „Монтенегро", які везуть військо месинської дивізії, минули порт Сайд.

ГРЕЦЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ ДО АБІСИНСЬКОЇ АРМІЇ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Атен: коло 1200 греків з 12 островів, які прилучили до Італії на основі мирового договору в Севр звернулось до цісаря Абісинії з проханням приняти їх як добровольців до абісинської армії.

НЕВДОВОЛЕННЯ В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В палаті громад відбулася вдруге дискусія над положенням в Абісинії. Посол Мандер запитав, чи не можна би вислати до Абісинії міжнародніх військ, як це було в Саргщині.

Мін. Саймон відповів, що годі переводити аналогії між Саргщиною та італійсько-абісинським кордоном у Сомалі. Договір з 1908 р. між Б. Британією, Францією та Італією про вдержання незалежности Абісинії обовязує далі згадані держави. Клопіт з італійсько-абісинським конфліктом у тому, що не було устійненого кордону між Абісинією та італійською кольонією Сомалі.

Загострення італійсько-абісинського конфлікту пише „Дейлі Телеграф" ставить у прикре положення британський уряд, бо кола Ліґи Націй переконані, що Італія на основі згаданого тайного договору між трьома европейськими державами, зацікавленими своїми інтересами в східній Африці, дістала свободу ділань в Абісинії. Тому британський уряд в останніх двох днях радив над італійсько-абісинським конфліктом і його погляди зясував уже британський амбасадор італійському урядові.

ІТАЛІЯ ВІДТЯГАЄТЬСЯ ВІД ПЕРЕГОВОРІВ.

„Дейлі Телеґраф" пише, що італійсько-абісинські переговори обмежилися дотепер до устійнення невтральної смуги між Абісинією та Сомалі. Зате італійський посол в Адіс-Абеба не одержав дотепер ніяких вказівок у справі ліквідації прикордонних конфліктів і визначення постійного кордону між Абісинією та Сомалі.

КОРАБЛІ З ВІЙСЬКОМ ПЛИНУТЬ.

РИМ, 1. 3. ПАТ. Вчора рано приплив з Неаполю до Месини корабель „Арабія" з кількома військовими відділами, вантажними самоходами і воєнним матеріялом. В порті негайно почали вантажити на корабель гармати 24. полку. Вечором корабель відплив до Африки.

ВІДІЗД З МАЛЬТИ БРИТІЙСЬКИХ КРУЖЛЯКІВ.

ЛЬОНДОН, 1. 3. ПАТ. Преса пише, що уряд заперечує вістки, буцімто два британські кружляки одержали приказ виїхати з Мальти до Східної Африки з метою стягнути британських громадян, які мешкають в Абісинії. Подорож обох кружляків не має політичного характеру. Британські кораблі відбудуть тільки подорож по східній частині Середземного Моря.

Дві великі держави з парляментарним устроєм.

НАРАДИ МІН. САЙМОНА З ПРЕМ. ФЛЯНДЕНОМ І МІН. ЛЯВАЛЕМ.

ЛЄ БУРЖЕ, 1. 3. ПАТ. Вчора вполудне прилетів з Льондону літаком мін. Саймон.

ПАРИЖ, 1. 3. ПАТ. Підчас снідання в британській амбасаді наради мін. Саймона з прем. Фляндeном і мін. Лявалем протягнулися аж до год. 15.30. Мін. Саймон обговорював з французькими державними мужами справи, які обговорить підчас свого побуту у Берліні.

Авас пише, що мін. Саймон і мін. Ляваль розглянули головну ідею, яка лягла в основу льондонської декларації з 3. лютого ц. р. і ту міжнародню реакцію, яку вона викликала. Обговорювали теж східний пакт. Розмова тягнулася дві години і була дуже сердечна.

В год. 21.15 вечором мін. Саймон виголосив учора перед представниками уряду, членами дипльоматичного корпусу, парляментаристами, політиками і журналістами відчит у французькій мові п. н. „Кілька рефлексій на тему парляментарного устрою В. Британії". Міністер згадав, що В. Британія і Франція є єдиними великими державами в Европі, які вдержали в цілій повноті парляментарний і демократичний устрій в епоці, коли меркне популярність парляментаризму. Ця аналогія обєднує обі держави куди сильніше між іствуючі ріжниці.

ПРИХИЛЬНІ ГОЛОСИ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

Французька преса дуже прихильно поставилась до візити мін. Саймона. „Ле Матен" пише, що наради з мін. Лявалем є вступом до дальших переговорів.

„Пті Парізіен" пише, що мін. Саймон поінформує про свої пляни Ке д' Орсе і щойно тоді поїде до Берліна.

Розвязують німецькі орґанізації в Італії.

БОЛЬЦАНО, ПАТ. Префект розвязав католицькі ремісничі товариства у Больцано, Мерані, Брунеґ та інших містах. У мотивах свого рішення зазав, що головна управа ремісничих союзів є в Кельн над Реном у Німеччині і ведуть діяльність, яка суперечить з акцією, метою якої є поширити італійську культуру і мову у провінції Больцано. Далі префект вважав за провину, що ремісничі товариства організували відчити і театральні вистави в німецькій мові.

Яворівщині загрожує голод!

Львів, 1. березня 1935.

Яворівщина, один з північно-західних повітів Галичини й сусідний до львівського повіт — належить здавна до найбідніших повітів нашої вужчої батьківщини. Головна причина цього — як зрештою й деінде — в першу чергу неплодюча земля (в Яворівщині — піскова) та рівнинний, гострий і морозний клімат, що постійно ставить знак питання над засівами, брак можливости заробити деінде і врешті своєрідні льокальні умовини, при яких важніші зовсім інші справи в повіті, ніж те, що люди стоять дослівно віч-на-віч голодової смерти.

Яворівщина, як і подібні до неї повіти, щорічно бідувала на передвівку і справжнього селянського гаразду, як на Поділлі, не знала ніколи: пісковинна земля родила тільки бараболю, ячмінь та поганеньке жито і люди доживали від Великодня до жнив одною бараболею; в бідніших та малоземельних не ставало і її, але сяк-так рятувалися у багатіших сусідів, чи то беручи на відробок міру бараболі чи то випрошуючи її просто жебраниною.

Крім цього населення радило собі бічними заробітками і нпр. у Львові на кожній вулиці зустрінете селян із Яворівщини, що зі своїми деревляними виробами (візками, ложками, рогожами й ін.) стоять при хідниках або мандрують по хатах та пропонують свої сотикові вироби. В Яворівщині є цілі села, що тільки тим вдержують такби мовити свою фінансову рівновагу; село Наконечне відоме в цілій Польщі зі свого хатного деревляного промислу, Вільшаниця зі своїх кошиків, рогож і плетінок і т. д. Біда тільки в тому, що сирівця на місці нема і його треба за готові гроші спроваджувати нераз з дуже далеких околиць. Та проте можна з повною відповідальністю й гордістю відмітити, що селянство Яворівщини незвичайно свідоме й активне. У своїх мандрівках воно не зупиняється в межах повіту чи Галичини, а взяло на себе ролю колишнього чеського мандрівного торговця в межах Австрії, присилаючи з далеких міст гроші своїй родині та відбираючи від сусідів товар, щоб його там, серед чужинців продати.

Так було воно цілими роками. Хоч нераз по селах Яворівщини волочилася нужда й визирала з вихудлих облич, хоч нераз зойк голодних дітей тривожив чари весни в цьому повіті — Яворівщина ніколи не витягала руку по допомогу, як це робили інші, подібні до неї повіти. Закусувала зуби і рятувалася як могла, з тією впертістю та завзяттям, які такі характеристичні для українського селянина.

Та ось цього року змінилося це все. Минулорічне гаряче літо попередила пізна й морозна весна. На рівнинних і безлісних просторах Я-

ворівщини цей весняний мороз був такий, що виморозив не тільки ярину та бараболі, але й жито вже в колосі, факт, ненотований в цілій околиці від 100 літ. З місця забракло грошей на сирівець для хатнього ремесла; ті, що мали ще старі, торішні запаси, витримали сяк-так до Різдва; найбіднішим до цього часу стало лише бараболі — але ось засвітило весняне сонічко, почався традиційний галицький переднівок і перед Яворівщиною на весь ріст станнуло марево голоду.

Висланий Редакцією „Діла", яку заалярмовано з загрожених цим жахливим гостем сіл, на терен катастрофи, я мав змогу на основі того, що бачив на власні очі, що чув від зустрічних та поважних, достовірних осіб, ствердити:

Голод у Яворівщині вже давно перейшов межі льокального стихійного нещастя. Голодує не одне село, а цілий північно-західний кут Яворівщини, отже села: Вільшаниця, Яжів, Цетуля, Шкло, Старичі, Стариська Воля, Тростянець, Завадів, Вербляни й ін. Стан голоду такий, що напр. в селі Вільшаниці на 300 хат 250 не має вже сьогодні що їсти і буквально примирає з голоду. Останні 50 господарів гонять останками харчів. Так є і в інших селах.

Катастрофу погіршує факт, що зарятуватись нема де. В цілій околиці немає ні в кого заробити, ні в кого випросити сотика чи бараболі. Ті, що мають у руках хист і охоту працювати, не мають сирівця ні грошей на нього. Жиди використовують цей брак сирівця й пекучу потребу продавати вироби хатного промислу в жахливий спосіб. Люди порозлазились, якщо хто мав ще в чому та силу, на далекі жебри, залишаючи родини на Божу волю: в багатьох хатах я зустрічав жінок і дітей, що не мали того дня крихіточки в роті й дожидали — самі не знали чого. Люди плакали переді мною — з розпуки й безсилля.

Як вони виглядають — ці нещасні люди — це тому, хто не бачив їх, уявити собі важко. Жахливо бліді, з підпухлими очима або костисто-худі обличчя старших, що подібні більше до ілюстрацій з книжок про голод на Україні, ніж до людей. Діти — крайно виснажені, з запалими очима, великими головами, тонкими як патички ніжками й ногами та надутими животами. Ці діти роблять найтрагічніше враження: вони вже не плачуть і не домагаються хліба, діточа усмішка давно зійшла з їх облич, вони сидять, ніби розуміючи жах голоду, понуро й бездумно задивлені перед себе і дожидають чогось. Багато з них не має крім брудної сорочини, ні в що зодягнутись ні взутись. Додайте до того факт, що в хатах нема ні чим прикритись в ночі, ні запалити, додайте характеристичний бруд і недбальство, що йде завжди в парі з нуждою і матимете картину, від якої стинаються жили, яка підносить вам волосся на голові.

Голодова катастрофа — покищо у згаданих селах — велика, безоглядна й уповні того слова значінні небезпечна. Небезпечна тимбільше, що помочі майже ніякої. Дітям у школі дають по 15 дкг. хліба, але навіть не всі можуть піти по нього, бо не мають у чім. Кільканацять сотнарів бараболь, що їх врешті післало староство, після дуже довгих заходів у село — капля в морі.

Допомога потрібна негайна і широка. Потрібна в першу чергу на доживлення дітей. Потрібна в необхідних харчевих засобах, в готівці на сирівець, в одежі.

І мусить за цю допомогу взятись все українське громадянство. Тільки воно, що міцно реагувало на голод на Україні, що дало велику допомогу голодуючій Гуцульщині й навіщеним повінню околицям, може й мусить простягнути руку з допомогою братам.

Мусить прийти від усіх нас допомога негайна й велика. Яворівщина не просила її ніколи, але тепер мусить її дістати.

Анатоль Курдидик.

Поворот Сарщини до Німеччини.

ПЕРЕДАЮТЬ ВЛАДУ.

САРБРІКЕН, 1. 3. ПАТ. Вчора в год. 11.30 голова адміністраційної комісії Нокс передав повновласникові німецького уряду д-рові Саасенові владу над поліцією у Сарщині. Опісля д-р Саасен передав керму новим начальникам поліції.

Вчора прибули тут члени комітету трьох з бар. Альойзієм, який нині передасть в імені Ліґи Націй владу представникові Німеччини. През. Нокс і члени адміністраційної комісії виїхали зі Сарбрікен ще вчора вночі.

Вчора відбулося теж останнє засідання міської ради, на яке не прийшли радні соціялісти і комуністи. На вулицях дуже багато пробоєвиків. На площах поставили меґафони, які передаватимуть промови міністрів Німеччини.

ЗАГАЛЬНА АМНЕСТІЯ.

БЕРЛІН, 1. 3. ПАТ. З нагоди прилучення Сарщини до Німеччини канц. Гітлер оголосив загальну амнестію для проступників, які поповнили провини у Сарщині. Амнестія торкається тільки проступників, засуджених на один рік вязниці. Зате не торкається рецидивістів і проступників, засуджених на тяжку вязницю.

Вчора вечором приїхали спеціяльним поїздом до Сарбрікен міністри Німеччини Фрік, Ґеббельс, Даре і Зельдте.

ДЕМОНСТРАЦІЇ СТУДЕНТІВ У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. На медичнім виділі віденського університету студенти уладили демонстрації з нагоди прилучення Сарщини до Німеччини. Поліція арештувала кількох студентів. Демонстрації студентів фільософів не вдались.

СПЕЦІЯЛЬНІ ПОЇЗДИ.

САРБРІКЕН, 1. 3. ПАТ. Через цілу ніч приїздили до Сарбрікен численні поїзди з учасниками на свято обєднання Сарщини з Німеччиною. В год. 2-ій вночі численні пробоєві відділи обсадили місто. До год. 8-ої вранці машерували вулицями відділи націонал-соціялістів при звуках орхестр.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 27

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

XXXII. 1895. КУЛЬМІНАЦІЙНА ТОЧКА БАДЕНІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В ГАЛИЧИНІ.

„Tempus adgrediat saevum" міг би я за Тацитом написати, приступаючи до історії 1895 р. Володіння „бутного" польського шляхтича на стільці австрійського намісника Галичини дійшло в тім році до кульмінаційної точки. Соймові вибори в тім році були доказом, як далеко посунутися може шляхотська чваньливість, до яких границь безправства і потоптання законів може вона дійти, яка безстидна вміє бути у відношенні до нашого народу. Була вона також доказом, що Австрія збулася щодо Галичини всякої влади, випустила її зовсім спід своєї державної управи та віддала цілковито в польські руки і то найгиднішої польської партії шляхотсько-клерикальної, ворожої не лише до української нації, але взагалі всякому поступові і свободолюбному рухові. По цих виборах і по масовій депутації до цісаря у грудні ц. р. мусіли собі всі наші земляки, крім може горстки лизунів, що держалися польської клямки, — сказати, що в Австрії нема для нашого народу ніякої будучности, ні ніякої надії. На тій точці наступив рішучий перелом. Давні почування „Тирольців Сходу" вигасли зовсім. Вони від цього року належать уже до історії.

Вже від початку року кружляла чутка, що Бадені має стати міністром-президентом. Його енергія, з якою правив Галичиною, так заімпонувала цісареві, що він задумав при її помочі зробити лад у вічно розстроєнім австрійськім кабінеті. При окавзії останніх відвідин Галичини заявив цісар при прощанню прилюдно до Баденія: „Dieses Land wird ausgezeichnet verwaltet", чим не лише нечувано підмастив гордість цього кацика, але і наложив санкцію на всі його злочинні акти, з яких складалася його адміністрація та заохотив його ті акти щораз більше продовжувати. Наші земляки всеж тішилися з покликання Баденія до Відня, надіючися, що на його місце прийде до Галичини чоловік може більше людяний, котрий буде мати бодай крихітку чести і сорому в очах та не допустить при цих виборах до крайніх надужить. Однак завелися на тій точці. Стануло, правда, на тім, що Бадені піде на прем'єра, однак аж по виборах, а вибори переведе ще як намісник Галичини. Ними мав він довершити свою знамениту адміністрацію краю і покласти тривкі основи польського панування тут і на будуче. Він мав при тій нагоді зломити і не допустити всі елементи, які сміли станути в опозиції до шляхотсько-польської олігархії, а зокрема між українцями всі партії незалежні, що старалися на основах самостійности вести політику і визволяти нарід з під чужого ярма, а рівночасно запевнити виключний мандат представництва нашого народу своїм пупілям з нової ери і нового курсу.

Так представлялася ситуація перед виборами і в таких відносинах розпочалися приготування до виборів. Апарат Баденія був готовий і сильний. Передусім легіони урядників, вишколених ним системою нечуваної досі корупції, яка не числилася з нічим, а була згори певна безкарности. Допуститися при виборах найкрайнішої безправности було для цих людей обовязком, коли тим способом можна було перевести їм наказаний вибір. В тім напрямі йшли прямі, безцеремонні прикази від Баденія.

У грибівськім повіті в Західній Галичині стояли проти себе при тих виборах дві кандидатури: консерватиста Клеменсевіча і хлопа Войтіха Поремби. Місце старости в Грибові було тоді саме опорожнене. Між кандидатами на це місце був комісар Юліян Познанський, мій близький свояк, що вже дуже довго ждав на аванс. Бадені закликав його до себе і заявляючи, що його робить управителем староства, додав: „Jedziesz pan do Grzybowa na próbę. Albo wybierzesz Klemensiewicza i zostaniesz starostą zaraz, albo nie wybierzesz go i nie zostaniesz nigdy!" Управитель староства був спритний чоловік, та коли Войцех Поремба дістав при виборах значну більшість, ствердив, що в повіті є двох Войцехів Порембів і коли виборці розїхалися, уневажнив вибір і зарядив новий з втаємниченими в цю штуку виборцями Клеменсевіча, при якім цього, очевидно, вибрали. Все те знаю з власного інтимного оповідання старости, який цим вибором здобув собі посаду. Очевидно, що з так вишколеними урядниками, готовими кожної хвилини на найбільше лайдацтво і свідомими, що воно буде безкарне, а що навпаки: через виконання закону можна звихнути собі карієру і цілу будучність, можна було вибрати послом не лише Клеменсевіча, але чобіт або столову ногу.

(Далі буде.)

Поворот до приватної власности та утворення пануючої большевицької кляси на селі.

Другий загально-союзний з'їзд колхозників-ударників виробив взірцевий регулямін для хліборобських артілей, а Рада Комісарів та Центральний Комітет партії затвердили його. Окремі постанови цього регуляміну свідчать виразно про безуспішність дотеперішніх „соціялістичних" заходів на селі та про частинний поворот до приватної власности. В II. розділі наприклад говориться: „Згідно з законами робітничо-селянської держави земля закріплюється за артілею для безтермінового користування, себто навіки, і не підлягає ані продажі ані аренді. З усуспільнених земельних маєтків відокремлюються для кожного колхозного двора невеликі площі для саду чи огороду розмірами від 1/4 до 1 гектара в особисте користання двору." ....„В районах збіжевих, бавовняних, бурякових і т. ін. кожний колхозний двір може мати для особистого користання 1 корову, 2 голови молодої худоби, 1 чи 2 свині з поросятами, 10 овець і кіз, необмежену кількість птиці та криликів та до 20 вуликів. У районах з розвинутим ховом худоби можна мати навіть 2 чи 3 корови..."

На перший погляд ця постанова видається кепським жартом чи звичайним знущанням над колхозниками. Для маси їх так воно і є. На тім же самім конґресі керманич сільсько-господарської секції ЦК партії, Яковлів, між іншим заявив: „Всім відомо, що у нас ще немало колхозників без корів. У нас одиницями числять колхозників, що мають свиней на розплід, у нас ще є міліони дворів колхозників, що цілком не мають овець..."

Пан Яковлів забув ще додати, що були і міліони таких колхозників, що не тільки не мали паші для худоби, а й самі повмирали з голоду. Отже для девяти-десяти частин колхозників дозвіл мати корови, свині вівці і т. і., фактично нічого не дає, бо із саду чи городу їх годувати не можна. Але на селі повстає нова власницька верства з сільської бюрократії та краще оплачуваного технічного персоналу. Одна трактористка на з'їзді наприклад заявила: „За цей період роботи (посівну кампанію) мої трактористки заробили по 400 днів праці, а я 500 „трудоднів" і я дістала 16 сотнарів збіжа та 1.000 карбованців грішми".

Отже для тих, що так заробляють, право власности на приватну посілість та худобу має безсумнівне значіння. Поза тим, артіллям дозволено помагати колхозникам, очевидно відзначеним партійним „начальством", пашею та пасовиськами.

Цими постановами колхозного з'їзду московський уряд сподівається, очевидно, осадити на землі „знатних" людей, утворити нову основу для панування партії та розбити одностайний опір колхозів, що зростає безупинно, особливо на Україні. Оскільки марні ці заходи московського уряду, ясно без особливих пояснень.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

„Українці, то -- польський нарід".

(Новітній католицько-ендецький „projekt na zniszczenie Rusi".)

Зовсім випадково попав оце в мої руки дуже цікавий польський календар. Це публікація римо-католицького духовенства, яке — гаразд знаємо — стоїть майже в цілості й безкритично під впливами польської ендецької партії. З уваги на недавню полеміку двох найзамітніших лідерів того табору, проф. Станислава Ґрабського та проф. Станислава Ґломбінського, на тему, як це „Діло" знаменито окреслило, „Хто з них більший канібал", не від речі буде познайомитися також із цим календарем, бо тут як не мож краще розкривається в усій наготі справді канібальська ментальність отого відламу польського громадянства.

Перегортаю листки незвичайного календаря й на незабудь занотовую вірно його метрику, щоби зафіксувати собі в тямці, як йому на імя, відки родом, тощо. Отже: Kalendarz Królowej Korony Polskiej na rok Pański 1934. Kalendarz informacyjny. Almanach polski. Rocznik pierwszy. Wydawnictwo i druk Zakładu wychowawczego Tow. Św. Michała Archanioła w Miejscu Piastowem. Формат 22.7×15.4 цм. Стор. 128.

Шукаю за назвищами, за авторами, щоб із підписів збагнути, хто в книзі властиво сидить і яким духом дише. Але назвища самі нічого не говорять, це якісь зовсім незнані мені публіцисти й ендецькі „вчені": д-р Богдан Суходольскі, д-р Емілія Здзярска, Пйотр Ґжеґорчик, Тадеуш Сонхоцкі, Віктор Кваст, Т. М.

Читаю далі на находжу статтю якогось Polak-а на цікаву для мене тему: Poznajmy mniejszości narodowe. Підзаголовок: O ludności obcojęzycznej w Polsce.

Хоч ми, українці, в польській республиці, знаємо самі себе дуже добре, та хоча свідомі ендецьких апетитів проф. Станислава Ґрабського й товаришів, що з нас замалим не то „mniejszość", а загалом таки „нічогість" повинна бути, приступаю все-таки з католицьким набоженством до прочитання розвідки „вченого" автора Polak-а, щоби послухати слів не мудрого німця, про якого писав Шевченко, а таки: брата в вірі, католика, а може навіть душпастиря, на тему: „Хто ми?"

Та заки зреферувати погляд п. Поляка на українську справу в Польщі, не можу опертися спокусі, щоб не перейти принаймні побіжно виводів про його (читай: ендеції) становище взагалі до т. зв. польських національних меншин, потім зокрема до жидів, а наприкінці й до нас, себто українців.

Отже на вступі своєї статті п. Поляк ставить тезу, основну думку, що: „Польський народ є в Польщі господар, — другі, це тільки гості, прошені, або непрошені; Польща, це Польща, це край поляків, а не заїздний дім для всіх інших народів".

На цій підставовій думці розбудовує автор цілу свою статтю.

Отже що говорить він насамперед про жидів? Прошу послухати:

„Жиди, це зовсім чужий нам (scil. полякам) нарід. У що ми віруремо, те вони осуджують, чим ми гордуємо, те вони мають у пошані. Це нарід ворожий християнству. Змістом сьогоднішньої жидівської віри є ненависть до всього, що нежидівське і повна національна виключність. Прикметою сьогоднішних жидів є жорстокість і безоглядність — і хиби, як нечесність, тощо. Для інтересу приймають навіть хрещення, та жидами бути не перестають. Вплив жидів на поляків, це лихий вплив. Рознуздаість обичаїв, розводи, полова розперезаність, обмежування числа потомства, деморалізація дансінгів, кін і брукових часописів, безбожництво і безідейність, усе це походить від жидів, а навіть жиди зорганізували спеціяльну пропанду, що має на меті ширити розклад між поляками та взагалі між гоями. Жиди затроюють нашому народові душу. Зажиділі в Польщі — література, поезія, театр; загрожує нам просто духове зажидіння, ця отруя переображує й викривляє зміст нашого духового життя. Загрожує нам духовий розклад. Булоб найкраще, якби ми могли довести до того, щоби жиди винеслися з Польщі до одного. Прийшли до нас, як пісок, несений вітром, а коли відійдуть, не залишиться по них ніщо, крім спогаду. Жид не вростає в землю так, як мужик, — він по-купецькому схильний до мандрівок. Дуже численні в Польщі жиди-комуністи могли би бути відіслані до Росії, для жидів-капіталістів є ще багато місця в західній Европі й Америці, в Палестині, а осталу решту можна би вислати на французький острів Мадаґаскар, куди німецькі гітлерівці бажали би своїх жидів вислати".

Таким чином, зовсім легко і швидко, розправився шан. п. Поляк із жидівською національною меншістю в Польщі.

З черги поставив собі питання: „A co zrobić z innemi grupami niepolskiej ludności w Polsce?

І зараз знайшов непохибний лік на німців:

„Частину німців, ворожо настроєну до Польщі та до польськости, мусимо витискати з наших границь, а головно з наших західних участків: Познанського. Поморя і Шлеська, щоб увільнитися від них. З усією осталою рештою можемо обходитися лагідно, дозволяючи, щоб її спольщення, до речі неминуче, довершувалося безболісним і спокійним робом".

Після такої легкої розвязки жидівського й німецького питань у Польщі, став шан. автор п. Поляк перед завданням розвязати також українську проблему в межах польської республики. Він це й зробив, спроста, не надумуючись, наче би шаблюкою рубнув.

А як обійшовся з нами, то прошу послухати. Тількиж, щоб ніже згук цінного його слова не втратив нічого на ядерності й соковитості, передам хід думок того новітнього „пляну на zniszczenie Rusi". Отже, для поправлення собі гумору в таких важких і сумних сьогоднішніх часах читайте:

„Od zgórą stu lat Żydzi, Niemcy i Moskale starają się w nas wmówić, że istnieje rozbieżność między prawami Rusinów i Białorusinów, a prawami narodu polskiego.

A tymczasem w istocie rozbieżności tej wcale niema.

Od wieków Polacy, Litwini, Rusini Białorusini — stanowili jeden naród.

„Litwin i Mazur bracia są, — napisał Adam Mickiewicz. — Czyż gniewają się bracia na siebie za to, że jednemu jest na imię Władysław, a drugiemu Witowt? Nazwisko ich jedno jest: Nazwisko Polaków".

To, że różna jest nazwa nasza, a Rusinów, że różny jest obrządek, a częściowo nawet różna wiara — to nie dowodzi wcale, aby Rusini mieli być odrębnym od nas narodem. — (Нецікаве пропускаю). — Czyż ludności prawosławnej, a zwłaszcza unickiej, nie można za Polaków uważać?

Przed rozbiorami Polski, a nawet i później, szczepy kresowe uważały się za część narodu polskiego. — Jeszcze przed rokiem 1848 kościół grecko-katolicki (unicki) był nawskroś ożywiony duchem polskim, a duchowieństwo unickie posługiwało się językiem polskim. Kresy wydały niepoliczoną ilość wielkich Polaków, współtwórców kultury polskiej, a większa część z nich miała w swych żyłach większą lub mniejszą przymieszkę krwi ruskiej, białoruskiej, czy litewskiej, lub poprostu ze szczepu ruskiego, litewskiego, czy białoruskiego wyrosła. Z gleby kresowej wyrośli tacy pisarze polscy, jak Mickiewicz, Słowacki, Orzeszkowa, Jeż, Weyssenhoff, tacy muzycy, jak Moniuszko, tacy malarze, jak Grottger, tacy wodzowie, jak Kościuszko i Traugutt. Z gleby kresowej i z krwi kresowej ludności wyrastali polscy królowie i hetmani, polscy kanclerze i biskupi, polscy wojewodowie i kasztelanowie. Szczepy kresowe tak samo przyczyniły się do powstania narodu polskiego i tak samo weszły w jego skład, jak szczep mazowiecki, wielkopolski, małopolski, kujawski, śląski czy pomorski.

Od stu lat wmawiają w nas, że Rusini, Białorusini i Litwini, to są odrębne od nas narody. Wmawiają od tak dawna i tak uporczywie, żeśmy w to uwierzyli. I wmawiają tak samo w Rusinów i Litwinów, ze uwierzyli w to i oni, a Litwini nawet oderwali się od nas państwowo, — kto wie, czy nie bezpowrotnie.

Ale to nie prawda. Szczepy kresowe od wieków stanowiły część naszego narodu, a to, co wieki związały, to nie da się rozwiązać przez życie jednego, czy też paru pokoleń. Musimy przypomnieć sobie, że Rusini, Białorusini, no i także Litwini, to są nasi bracia, to są członkowie naszego wielkiego, polskiego narodu. A to, że mówią innemi narzeczami? Cóż to szkodzi! Przecież i Kaszubi, Górale, Kurpie i inni też mają swoje narzecza, a nikogo to nie razi i nie dziwi i nikt im tego nie ma za złe. Musimy więc Rusinów i Białorusinów jak braci, jak rodaków, jak Polaków traktować".

Отже, як бачимо, українська справа не така то дуже складна проблема й полагодити її можна зовсім легко, бо вона не то, що до 25 років повинна щезнути, але її просто таки зовсім, уже тепер нема! Виходить, що нема ні українського народу, ні нема — нас як українців. Галактіоне Чіпко, Тиберію Горобче! За-

гнав Вас „у козячий ріг" із Вашим гумором калошинсько-ендецький гумористи п. Поляк.

І ще хвилина терпцю, щоб вислухати кінцевої конклюзії голодного наче вовк ендецького публіциста, заки він нас до чиста прожовтне. Читайтеж далі й веселіться:

„Nie mamy w Polsce bynajmniej dziesięciu miljonów ludzi obcych, jak to w nas wmawiają, ale dużo mniej. Mamy cztery miljony groźnych naszych wrogów, jakimi są żydzi — i tych musimy usunąć (цікаво куди вибереться пос. Розмарін?). Mamy sporą garść Niemców — ale z nich tylko część stanowi obóz nieprzejednany, który musimy wypierać, — inni pogodzili się z przewagą polskości i sami się stopniowo polszczą. Mamy wreszcie garstkę zupełnie drobną Rosjan, Czechów i różnych innych, takich, jak Karaimi, Tatarzy, Cygani i t. p. — ale z nimi nie możemy mieć żadnych kłopotów z powodu ich słabej liczebności.

Cała reszta ludności Polski — to jest naród polski. Wszyscy, — i ci, co to rozumieją, i ci, których oczy zakryte są bielmem t. zn. że należą dotąd do wrogich Polsce, stworzonych przez Niemców, partyj „Ukraińców" i t. p., — są częścią narodu polskiego. Naród musi się nimi opiekować — musi bliżej ich do siebie przygarnąć. Musi ich na Polaków wychować".

Точка й пasa.

Так ось, щойно дочитавшися цієї конклюзії, зрозумів я й переконався, що ні — мене ні, нема взагалі — нас, українців. Зрозуміло, що згідно з виводами того якогось п. Поміле, коли нас нема, то — не треба ні українського університету, ні рівноправности української мови, ні українського шкільництва, ні українських учителів, професорів і службовців, ні української культури й освіти, ні української кооперації, ні автономії для українців, нічого! Не потрібно, бо — нас нема!!

І щойно тепер,

зрозумів я, чому такі дуже до вподоби й у моді тепер наші гуцули та лемки.

І вже розумію, чому на останній параді у Ворохті (дня 16., чи 17. лютого) грали на сцені й скакали оті „nasi Huculi" та чому на всю Гуцулію запишалася статуя: „Hucuł jako (не брешу)... legjonista"!...

Та даруймо людям із постишевськими на нас замашками й апетитами нешкідливу їх (принадну й рівночасно обманну) ілюзію. Нехай радіють у думці, що їх бажання такі рожеві.

Статуя їх чейже й так... із снігу!!

Н. Р.

Москва проти Анґлії.

„Ізвестія" з 18. лютого пишуть про відповідь Німеччини на льондонські резолюції: „Оголошений тепер документ перевищує всякі песимістичні пророкування. Анґлійська преса ухиляється занятв виразне становище, з одного боку вона вважає німецьку відповідь невистарчальною, а з другого боку виявляє готовість приняти її. Керманичі англійського уряду готові одночасно дати Німеччині рівне право на зброєння, себ то озброїти її, а разом з тим полишити їй вільну руку на сході Европи. Інакше кажучи, керманичі анґлійської політики ніби самі сприяють заборчим апетитам німецького фашизму, так виразно сформулованим у книжці Гітлера „Моя боротьба". Повітряний пакт між Німеччиною, Францією та Анґлією ані трохи не ґарантує миру. Навідворот, він творить та збільшує у багато разів небезпеку війни, бо полишає вільну руку німецьким імперіялістам. Тому ціла відповідальність за втримання миру в Европі лягає цілком на тих керманичів анґлійської політики, які під виглядом боротьби за мир у дійсности зміцняють становище ворогів миру". Дивно лише, що керманичі московської політики намагаються за всяку ціну притягти цих керманичів анґлійської політики на відвідини до Москви.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

СМЕРТЬ НАШОГО ХЕМІКА.

ПРОФ. МИКОЛА ВІКУЛ.

В чеській Празі, дня 14. лютого ц. р., після короткої і тяжкої недуги, помер наш учений хемік, великий спеціяліст свого фаху Микола Вікул. Покійний належав до тих рідких людей, що відзначаючись великою скромністю, ніколи не говорять про себе і не стараються, щоби про них говорили, а при тім працюють і мають успіх у своїй праці. А громадянство довідується про них лише у незвичайних випадках або після смерти...

М. Вікул народився в 1887. році в Тифлісі, на Кавказі, в українській родині священика, але дитячі роки, роки студій і початкової діяльности провів у Камянці Подільському. Закінчив Духовну Семинарію у Камянці та університет у Варшаві на природничому відділі фізико-математичного факультету. Будучи студентом університету брав діяльну участь в українській студентській Громаді у Варшаві, так само як і в місцевих українських організаціях на Поділлі. В 1919. році вибрали його також до виділу і президії „Просвіти" в Камянці.

По закінченню університету в 1913. р., був лаборантом і пізніше професором хемії „Середнього технічного училища" в Камянці, яке підчас війни рр. 1914—16 перенесли до Ростова над Доном. З поворотом технічної школи до Камянця і з заснуванням в 1918. р. камянецького університету, М. Вікул став першим лаборантом і асистентом цього університету на катедрі хемії.

В 1920. році покійний еміґрував з Камянця і до 1922. р. з родиною вів бідолашне життя у Галичині і на Волині. Спеціялістів-хеміків тут не потребували і тому деякий час професор хемії виконував обовязки... дяка у Володимирі Волинському. Та все таки цей „дяк" залишив у Галичині дуже інтеліґентну книжку — зложив і видрукував під псевдонімом Микола Ліденко — „Український словник чужоземних слів і виразів, що заховують свій правопис і вимову" (Перемишль, 1923., накладом друкарні Кнолера і сина). Розуміється, не вина автора, що цю дуже потрібну нам книжку видруковано недбало, а не вина видавця, що словник мало відомий українському громадянству.

В передмові до цього словника автор м. ін. пише: „Загартовані і відшліфовані віками скамяніло-живі перлини (чужих слів, що пишуться чужим правописом) зустрічаємо по безмежних просторах виявлень живого і друкованого слова: від наукових фоліянтів до популярних брошур, від давніх рукописів до сучасних газет, від лісну-тів високих до звичайної дружньої балачки чи ділової розмови. Забути, занехати такі придбання, що так чи інакше збагачують мову, поширюють зміст виразів, прикрашують та удосконалюють звичайні речення — некультурно, гріх та й просто неможливо... Знати чи розуміти їх мусить кожна людина, що має якісь претенсії на виховання чи освіту". Далі автор каже, що всі чужі слова писані латиною, у тексті пояснюються також фонетично-українським правописом, але цей правопис далеко не точно віддає оригінальну вимову кожного слова. „Проте — каже автор з властивим йому гумором — „гадаємо, що краще хоч приблизно вимовити те чи інше чуже слово, пристосувавшись до дійсно живої вимови (хоч і користуючись так званим „конячим прононсом"), аніж вимовляти все „по латині", чисто-графічно".

З заснуванням Української Господарської Академії в Подебрадах, М. Вікула закликали як лекторську фахову силу до Академії. Тут покійний перейшов цілий академічний стаж, здобувши доцентуру і професуру (в 1933. р.), а в Українському університеті в Празі — також докторат фільософії (в 1927. р.) по спеціяльности хемії (катедра проф. Горбачевського).

Працюючи в Господарській Академії як професор неорґанічної хемії і займаючи різні адміністраційні становища (секретаря і декана інжинерського факультету), покійний дав перший в українській мові підручник кількосної аналізи (М. Вікул „Початки кількосного хемічного аналізу". Підручник до лекцій та практичних вправ по квантіті для студентів-технольоґів, Подебради, 1924, ст. 126 з рис.) та цілий ряд спеціяльних дослідчих праць з неорґанічної хемії теоретичного і експериментального характеру, що видруковані у фахових наукових часописах німецьких і чеських. Вже один цей факт, що досліди покійного знаходять місце у фахових европейських часописах з ділянки хемії, де приймають до друку лише нові винаходи — свідчить сам за себе.

З праць писаних українською мовою, крім підручника кількосної аналізи, згадаємо ще важніші: „Зауваження до Вернерової термінольоґії комплексних сполук", що друкована у „Збірнику матем.-природ.-лікарської секції Наук. Т-ва ім. Шевченка, т. XXVIII—XXIX"; далі праця друкована в Записках Української Господ. Академії в Подебрадах за 1927. р. — „До диференціяції поняття „індивідуум" та літографовані видання Академії: „Непрямий спосіб визначення калія і натру" (1924.) і „Програм по неорґанічній хемії (1922). Крім того покійний редаґував підручник неорґанічної хемії д-ра Я. Форманека в перекладі на українську мову (Подєбради 1924).

В німецькій мові пок. проф. М. Вікул дав 5 праць, що друкувалися в науково-дослідчих німецьких часописах „Zeitschrift für unorganische und allgemeine Chemie" (b 151, h. 4; b. 181, h. 2) і „Zeitschrift für analytische Chemie" (1926, b. 68; 1927, b. 70; 1928, b. 72).

В останні 4 роки покійний працював в Інституті неорґанічної і судової хемії чеського Університету в Празі, де провадив науково-дослідну працю в галузі аналітичної хемії. Директор цього Інституту проф. д-р Кршепелка, що особисто був присутній на похоронах та виголосив над могилою дуже теплу, чутливу промову, про наукову діяльність М. Вікула, сказав:

— Нас, працьовників Хемічного Інституту, просто дивувало велике знання покійного та його незвичайна точність і прецизність у праці. Саме перед смертю він закінчив дуже важну свою працю, над котрою працював довший час.

Про цю працю проф. Кршепелка ласкаво уділив ще додаткові інформації авторові цих рядків. Проф. М. Вікул у Хемічному Інституті працював над всестороннім дослідженням пероксидів (надоксидів) тяжких металів, а спеціяльно займався пероксидом цинку (Зн O_2). Значіння цієї останньої праці було теоретично-наукове з метою систематично вирішити цілу проблему.

Додамо ще від себе, що в сучасному промислі цинк та різні його сполуки знаходять широке і всестороннє застосування для оцинковування будівельних матеріялів, мосяжу, для виробу так званого нового срібла, бронзи, фарб, у медицині і косметиці.

Праця проф. М. Вікула саме над пероксидом цинку стала новим здобутком згаданого Інституту в Празі. Крім того М. Вікул приватно працював над різними спробами і дослідами в галузі промислової хемії, спеціяльно косметичних виробів. Між іншим, винайшов був новий удосконалений і дешевий спосіб виробу твердої зубної пасти, яка милиться як мило. Ця паста знаменито чистить зуби і невеликий її кусень вистарчає на довший час. Покійний носився з проєктом великого виробництва цієї пасти і інших косметичних виробів, та невблаґана смерть не тільки знищила всі заміри, але поховала у могилу всі секрети винаходів.

Як людина, громадський працьовник і товариш по праці, покійний визначався винятково добрим характером, високою інтеліґенцією і чесністю, а при тім коректністю і скромністю. У поведінці з людьми дуже товариський, лагідний і мягкий, але в національних справах рішучий, отвертий і безкомпромісовий. М. Вікул був знаний своєю незвичайною спостережливістю, ориґінальною дотепністю і безконечним запасом блискучого гумору.

Цими прикметами та своєю милою вдачею здобув собі загальну симпатію серед ширшого окруження. Нехай вона буде трівка і після смерти!

Маємо мало наукових працьовників у природничих і прикладних науках, а скільки є їх у нас у галузі хемічного промислу? Та і ті мусять працювати, здебільша на чужині; тим більша і болюча втрата для української науки в особі покійного проф. д-ра Миколи Вікула.

В. С.

Контреволюційні ідеї в большевицьких школах.

Московська „Правда" бє у давін на трівогу з приводу проникання до шкіл контрреволюційних ідей. Ворожа кляса — пише „Правда" повела боротьбу за душу молодого покоління і може почванитися вже великими успіхами. Контрреволюційними ідеями захопились уже не тільки студенти вищих шкіл, але також учителі, яких виховують у спеціяльних виховних заведеннях.

Троцькізм і велико-російський шовінізм загніздився головно в Казані, Нижнім Новгороді, Тамбові, Оренбургу, Орлі, Києві, Луганську, в московськім інституті ім. Бубнова і т. д.

„Правда" пише, що 25 мілонів шкільної молоді в початкових і середних школах наражені на вплив контрреволюційних гасел.

—o—

Перед конфліктом през. Рузвельта зі сенатом.

НЕПРИЄДНАНЕ СТАНОВИЩЕ ОПОЗИЦІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Морнінг Пост" пише, що положення през. Рузвельта доволі критичне. Його програма зустрічає на кожному кроці великі трудноші. През. Рузвельт не панує над конгресом і його популярність у Злучених Державах паде. Здогади, що під натиском прилюдної опінії опозиція займе супроти нього більше примирливе становище, не здійснилися. Навпаки, опозиція є тепер більше непримирна ніж дотепер.

СЕНАТ ПРОТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

ВАШИНГТОН, 1. 3. ПАТ. Сенат приняв рішення з осудом господарської політики през. Рузвельта. І тому сенат покликав комісію, яка розгляне ціле законодавство „Найри".

Гострий протест Фінляндії у Москві.

Большевицький літак над Фінляндією.

Лет большевицького літака над карельським пересмиком і простором, де фінляндський уряд будує великі твердині та військово-оборонні уладження, доведе до гострого конфлікту між Фінляндією і СССР. Большевицький літак дуже низько кружляв цілу годину над простором з твердинями, які весь час фотографував. З цього приводу фінляндське міністерство закордонних справ підготовляє гостру ноту до большевицького уряду.

Інформаційний характер подорожі до Берліна.

ПАРИЖ, 1. 3. ПАТ. Політичні кола повідомляють, що мін. Лаваль і мін. Саймон підчас вчорашніх нарад ствердили нероздільність льондонських пропозицій. Уряди обох держав міркують, що тільки таким чином вдасться осягнути правдиве замирення в Европі. Подорож мін. Саймона до Берліна матиме чисто інформаційний характер. Після повороту мін. Саймона з Берліна до Льондону спільно з французьким урядом розглянуть справу поїздки представників британського уряду до Москви, Варшави і Праги.

1.400 яп. старшин інструкторами для Китаю.

УМОВИНИ ЯПОНІЇ ДЛЯ КИТАЮ.

ШАНГАЙ, 1. 3. ПАТ. Китайський щоденник „Дейлі Нюз" повідомляє, що Японія поставила низку умовин до китайського уряду, на основі яких годиться на співпрацю з Китаєм. І так Японія зажадала, щоб китайський уряд звільнив німецького військового дорадника ген. Секта та його 300 помічників і заступив їх японськими старшинами. Крім того Японія домагається призначити: 1) 1400 японських старшин інструкторами китайської армії; 2) японських економічних дорадників призначити замість такихже дорадників західно-европейських держав і 3) усунути зі шкільних підручників протияпонську пропаганду. Зате Японія обіцяє Китаєві дати позичку і допомогти китайському урядові побороти теперішні трудноші. Міродайні кола Китаю і західних держав вірять цим інформаціям, хоча японці їх заперечують.

—o—

Страшні насл дки землетрусу.

АТЕНИ, 1. 3. ПАТ. Землетрус на Креті заподіяв великанські спустошення, головно в Кандії. Перший підземний струс відчули в год. 4.52. У кільканацятьох селах завалилися хати і церкви. Дотепер надійшли вістки, що є 7 убитих і 50 ранених. Мешканці побоюються дальших струсів і таборують на полі незважаючи на холод і дощі. Останні вістки кажуть, що землетрус заподіяв шкоди на 12 міліонів драхм. Багато будинків ушкоджених між іншим теж музей у Гераклііоні.

—o—

Відложили наради над проєктом конституції.

ВАРШАВА, ПАТ. По рефераті віцемарш. Цара провідник пос. Маковський ствердив, що поправки сенату до проєкту конституції викликали більше зацікавлення ніж текст конституції, бо до голосу записалось вже 10 послів.

По промові посла Ратая (люд.) предсідник комісії заявив, що чергове засідання конституційної комісії відбудеться аж у четвер 7. березня ц. р. в 9. год. рано. Додав, що до голосу є записаних 10 послів

—o—

ЕВГЕН ЧЕРЕВАНЬ.

Усміх сірих очей.

I.

Іриней Вільма був пасербом долі. Виховався у сутеринах жидівської рудери, повної цибульного сопуху, де батьки його були доворцями, й яка стояла на одній із болотяних вулиць Замарстинова.

Завдяки якомусь неприродному заколотові в мізковій системі свого батька, Іриней, що був пречудовим зав'язком на майбутнього замарстинівського героя, перебився через гімназію та встиг здати два правничі іспити. Точніше кажучи, це був припадок, що старий доворець Вільма, запиваючися раз у книйпі, бравурно заложився зі своїм кумпаном та зі шинкарем Леоном, що його син, проклятe щеня, буде таким добрим паном, як той, що мав відвагу говорити на загальнім зібранні доворців.

Цей далекосяглий заклад спричинив, що Іриней, під сильним надзором амбітного батька, покінчив перші три кляси.

Дальші роки були вже виключною заслугою Іринея. До шостої кляси він до полудня сидів у школі та гриз клясичні предмети, після школи героїчним тенором вигукував по вулицях середмістя сенсаційні наголовки брукової преси, заробляючи своїм декляматорством на харч, книжки і шкільні оплати (бо звільняють від них незаможних, а не вуркарів).

Потім кариєра, як його професор-історик, доля всміхнулася до нього. Трапилося, що заприятелював з одним тумановатим сином розумних родичів, які заанґажували Іринея як інструктора.

І здав матуру.

А потім, потім наперекір усім кризовим вигукам та кільком тисячам сторінок правничих скриптів переліз, а радше перескочив через два іспити.

Тепер мав перед собою чотири місяці ферій і журився, що робитиме далі. Не всміхалася йому робота на будові, де міг носити вапно за 2 золоті денно.

Іриней незарадно чухав потилицю, заглублюючи пальці у нестрижене волосся. Шукаючи відповідної для себе праці, довів до того, що кількох директорів українських інституцій викинуло його за двері, один загрозив навіть поліцією.

Закурив папіроску, яку нині рано зборгував разом з хлібом та з розгоном зачав читати газету.

Непричком кажучи, те, що читав, були дві плахти щоденника, в які крамничиця завинула йому хліб.

— Ах, пся... — закляв і ще раз уважно перечитав.

Це було оголошення. Оголошення, на яке нормальна людина ніяк не звернула би уваги.

„Дистинґований, культурний, освічений джентельмен, що говорить світовими мовами, грає ситківку та вміє бути товариський, знайде на вакаційні місяці заняття, як товариш. Першенство мають музикальні. Особисті зголошення понеділок, середа, 5—7, вулиця Листопада 87., I. поверх".

Іриней задумався. Була саме середа, пів до четвертої. Кілька хвилин порівнював працю на будові до вигідного життя товариша багатих людей. Рішуче піднявся з крісла і станув перед дзеркалом: „Дистинґований, то я є. На всякий випадок, коли маю якісь хиби, то не з власної вини... Культурний, ну, культура дуже умовна річ взагалі, освіта? — два роки прав, це досить. Світові мови: українська, польська, німецька, трохи французька і замарстинівська. Товариськість... гм... ну, вибачте, це залежить як і з ким. Ще музикальність! Ах, це люксус, на який можуть позволити собі тільки музичні рецензенти. Джентельмен? Авжеж! В позичених штанах не ходжу, на виставові вікна не плюю, жінки не побив іще ніякої, словом джентельмен, зовсім комільфо.

Шибки у вікнах, три роки не миті, зареготалися.

Іриней Вільма, що семий уже рік ходив у своїм сірім убранні, не мав повної дистинкції. Цілими тижнями неголений, з обличчя поганий, з кирпатим носом, мав тільки часом шибеничний гумор, а цього мало, щоб дістати посаду.

Він затер долоні, зав'язав шнурівку від черевика та підсвистуючи пішов вулицею, споглядаючи злобним оком на опасистих міщухів, що цмокали цигарки.

(Докінчення буде.)

Нова реформа німецького уряду.

Обєднання влади в руках Гітлера, Шахта і Ґерінґа.

МІНХЕН, 1. 3. ПАТ. „Базлер Нахріхтен" повідомляє, що керманич націонал-соціялістичної партії мін. Гес на зїзді політичних керманичів у Берліні заповів на весну ц. р. нову реформу німецького уряду на італійський зразок. Канц. Гітлер обняв би управу всіх політичних міністерств і мства пропаганди; д-р Шахт керму всіх господарських ресортів і мства скарбу, ген. Ґерінґ міністерство Райхсвери, летунства і комунікації.

Право і правда у житті народів завжди переможуть.

Велика промова міністра Фріка.

БЕРЛІН, 1. 3. ПАТ. Голова комітету трьох Ліґи Націй бар. Альоізі передав нині владу у Сарщині мін. Фрікові, представникові німецького уряду. Ціла Сарщина прибрала святочний вигляд. Вулицями машерують роєнтузіязмовані відділи. Точно в год. 10.15 вивісили державний німецький прапор на урядовім будинку у Сарбрікен. Мін. Фрік виголосив промову, кажучи, що в усіх німецьких плебісцитах на півночі і на півдні, на заході і на сході німці тисячкратно підкреслювали вірність своїй батьківщині. Німеччина нині сповіщає світові свою перемогу, бажання миру і недопустить до захоплення сплою німецьких земель.

В тому моменті комісар Біркель приказав підтягнути прапори вгору. На урядовім будинку і на територі цілої Німеччини підтягнули в тій хвилині вгору державні прапори. Наступила однохвилинна мовчанка. Фабричні сирени і церковні дзвони на просторі цілої Німеччини сповістили німецький нарід про прилучення останньої відірваної від Німеччини німецької землі.

В год. 11-ій мі. Фрік передав офіційно владу у Сарщині ком. Біркелеві заявляючи, що в житті народів право і правда завжди переможуть. Цеї боротьби не мусять вести завжди зі зброєю в руках. Плебісцит у Сарщині був доказом перемоги німців, які люблять мир. Мін. Фрік закінчив свою промову заявою, що німецький уряд передає тепер владу свому представникові, доки Сарщини не прилучать до одної з німецьких округ. Урядовці у Сарщині є тепер урядовцями Німеччини

Канц. Гітлер у Сарбрікен.

БЕРЛІН, 1. 3. ПАТ. Канц. Гітлер відлетів нині вранці літаком до Манґайм, звідкіля приїхав самоходом до Сарбрікен в год. 13.30 пополудні.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В суботу 2. березня починається перед военним судом розправа проти колишнього австрійського посла у Римі Рінтелена за злочин державної зради. Розправа протягнеться кілька днів.

— Мін. Саймон відлетів у пятницю з Парижа до Льондону.

— До Таліна приїхав з Риги шеф польського ґенерального штабу ґен. Ґонсьоровський.

— Перед военним судом у Ризі закінчилась розправа проти провідників крайньої правої організації „Перконкруст", яку влада розвязала за нелеґальну діяльність. Провідника Цельминса засудив суд на 3 роки вязниці, 9 членів на кару від 8 місяців до 2 років, двох по 6 і 4 місяці, одного підсудного увільнено.

— Француським мбасадором у Брюсель буде теперішній амбасадор Франції у Варшаві Ляром.

— Комуністи обкидали пляшками з червоною фарбою будинок німецького посольства у Копенгаґен.

— Господарська рада М. Антанти закінчила свої наради в Празі, розглянувши товарову обмін між державами М. Антанти.

— Ґенерального секретаря комуністичної партії Каґановича призначив большевицький уряд комісарем комунікації. Його становище обняв дотеперішній комісар комунікацій Андреєв.

— Японський аташе у Варшаві заперечив істнування тайного військового договору між Польщею і Японією.

НОВИНКИ

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, I. пов. Тел. 54-46.** 495 109-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 3, поручає: ковдри, матраци по найлешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 42—100

— **ІІ-ий і ІІІ-ий піврічні пописи елевів** В. Музичного Інституту ім. Лисенка відбудуться в неділю 3. III. год. 12. в полудне (нижчі роки) і в середу 6. III. год. 5-та попол. (середні роки) оба рази в малій салі Муз. Т-ва Шашкевича 5. Вступ вільний, програмка 50 сот. 1049

— **Подяка для п. С. Яблонської.** Президія Наукового Товариства ім. Шевченка і Управа Культурно-історичного Музею складає Вп. Пані Софії Яблонській сердечну подяку за дуже цінний дар етнографічних зразків з країн Далекого Сходу, а саме Індокитаю та Сонішних Островів Полінезії.

— **Українська протиалькогольна вистава.** Дня 2. і 3. березня ц. р. в салі Шевченківського Музею у Львові можна оглядати виставу образів, які виставило Українське Протиалькогольне Т-во „Відродження". Образи, порозвішувані у найбільшій салі музею, переконують своїми цифровими вичерками та зіставленнями навіть найбільш запеклих ворогів абстиненції. Образи пояснюватиме п. Ів. Костюк, секретар Т-ва „Відродження". Вистава потреває ще до понеділка, 4. березня включно. Головна Рада Т-ва „Відродження" запрошує все українське громадянство.

— **Львівська філія Т-ва прихильників астрономії** повідомляє, що в суботу 2. березня ц. р. в салі Геольоґічного Інституту львівського університету при вул. Длуґоша 8 відбудеться засідання наукової секції з відчитом проф. д-ра С. Щенйовського п. з.: „Утеча позаґалектичних мраковин за теорією Мільне", зі світлинами. Початок год. 18. Вступ вільний. Гостям раді.

— **Минулорічні викопки.** Наукове засідання Львівського преісторичного Т-ва з рефератом д-ра Яр. Пастернака п. н. „Звіт з викопок літом 1934 р." відбудеться в суботу, 2. березня в салі інституту преісторії львівського університету (вул. Костюшка ч. 9, II). Початок год. 19. Гостям раді. Вступ вільний.

— **Всі нотарі в одному домі.** В четвер перепровадилися всі львівські нотарі з дотеперішніх канцелярій до спільного осідку в новопобудованому домі при вул. Баторія 9 (між вул. Кубалі та Пілсудського). Поодинокі канцелярії нотарів у цьому будинку є: на I. поверсі канцелярії президента Соколя, Антоневича, Копистинського, Тиировича та Войціцького, на II. поверсі канцелярії: Новроцького, Шефера, Тшоса, Бейнаровича та Міського. Векслевий відділ є на II. поверсі, контрактовий відділ на партері в правому крилі, а спадковий відділ на партері в лівому крилі. Всі дотеперішні телефони в нотарів скасовано. В новому будинку всі нотарі мають одну спільну телефонічну централю під ч. 100-60.

— **Мило подорожіло.** Всі фабрики мила в Польщі змінили з днем 1. березня цінники на мило, при чому мило подорожіло на 7 сот. на кільо, отже пересічно на 10 проц. Причиною піднесення цін є подорожіння товщевих сирівців, а то наслідком створення картелю доставців товщу.

— **Водні роботи в краю.** Програма водних робіт у Галичині, на які призначено 50 міл. зол., вже устійнена. Роботи, що розпічнуться вже в травні ц. р., обіймають реґуляцію й обвалування рік у західній і середущій частині краю. Крім Висли мають бути урегульовані ріки Сола, Скава, Раба, Дунаєць, Бяла, Вислок, Сян і доріччя Сяну. На Дунайці проектується будова водної електрівні. Отже про ріки Східної Галичини забули, хоча багато з них домагається реґуляції, як про це переконуємося кожного літа. Роботи розложені на два роки і цього року мають зужиткувати 25 міл. зол. Скористає з них населення краківського й почасти львівського воєвідства, при чому оживиться трохи промисл, головно каміноломи і фабрики цементу.

— **Приспішення матури.** Педагоґічні кола зажадали від міністерства освіти нового устійнення іспитів зрілости в середніх школах. Торік була завелика перерва між матурою устною й писемною, при чому устна відбулася аж після закінчення шкільного року. Вчительство домагається, щоби устний іспит зрілости відбувся перед кінцем шкільного року. Є надія, що шкільна влада прихилиться до бажань учительства.

— **Хто виграв долярівку.** В нинішнім тягненні долярівки впали виграні на такі числа: 40.000 дол. на ч. 246336. 8.000 дол. на ч. 920092. 3.000 дол. на ч. 878931 227314 692160. 1.000 дол. на ч. 1357308 1330488 1490783 787006 337047. 500 дол. на ч. 755525 732442 629372 716318 331341 825405 269834 1462205 810938 1497509. 100 дол. на ч. 1448417 621121 29560 444977 406171 595357 714878 311003 640120 946742 359834 150244 150244 509417 626808 134580 694645 397118 1498747 664397 392412 643174 722678 702407 1262769 648195 439925 69532 737133 53861 687415 49798 520073 849648 1174048 1308170 866574 108658 1205578 335158 1179014 545230 312521 1229437 1124886 45681 10227176 1165498 1435470 372215 895043 816422 470402 474135 510437 1390340 1492257 26194 1242280 85613 346200 624054 190395 990825 658289 953591 43841 648157 754793 329438 717787 357814 1011324 11219956 630481 1159641 702876 414060 797864 1448334 52165.

— **Яка буде погода в березні?** Метеорольоги здогадуються, що погода в місяці березні буденазагал тепла зі змінним захмаренням і нічними приморозками. Час до часу наплив полярного холоду спричинить короткотревалі холоди, а то й мороз. В третій декаді переважать сонячні дні.

— **Ціна помаранч.** Промислово-торговельна палата повідомляє, що комісія нотувань цін помаранч на засіданні 1. березня устійнила для Львова такі ціни за 1 кґ. помаранч у детайлічній торговлі на час від 2. до 8. березня включно: Еспанські помаранчі **blonde** 1·45, **blond oval** 1.55 зол., палестинські помаранчі зол. 1.90, італійські помаранчі зол. 2.20.

— **Скільки привезли помаранч** До Львова та до львівського воєвідства від 19. до 26. лютого загалом привезли помаранч ріжного роду вагою брутто около 388.000 кґ., опакованих у 8.800 скринях. Помаранч приходить до Львова та до всіх південно-східних воєвідств і далі дуже багато, тому можуть ще більше подешевіти.

— **Клопіт з помаранчами.** Як звідомляють із Ґдині, минулого тижня прийшли дальші транспорти помаранч у скількости 53 тисяч скринь загальної ваги 2.800 тон; з того 34 тисячі скринь з Еспанії, 8 тисяч з Італії й 11 тисяч з Палестини. Крім того прибули до порту дальші три кораблі з вантажем 42 тисячі скринь. Наслідком того торгові магазини в Ґдині є завалені помаранчами, яких скількість обчисляють на 150 тисяч скринь. Тимчасом показалося, що помаранчі в магазинах положених нижче почали псуватися. Імпортери помаранч сильно тим затрівожилися і почали збувати їх по значно знижених цінах. Зайшов навіть такий випадок, що один з імпортерів, який замовив в Еспанії один корабель помаранч, не викупив його у Ґдині, і корабель відплив назад.

— **Влом до помешкання в саме полудне.** До помешкання п. Степана Попеля при вул. св. Тереси ч. 2 а вломилися злодії у четвер 28. лютого ц.р. в саме полудне і забрали чотири пари мужеських убрань, жіночу ґардеробу, біля та біжутерію, фотографічний апарат, черевики і дві валізки на загальну вартість понад 1.000 зол.

— **Краєва хроніка.** У Хватові пов. Золочів хтось убив 35-літнього рільника Петра Жура, стріливши до нього в ночі крізь вікно. — В Скселім кинулася під потяг 20-літня робітниця Софія Мірчуково, родом зі Стрия, з причини нещасливої любови. — У Панталисі (пов. Теребовля) Йос. Рогальський пострілив свою наречену Й. Возну, й бротанницю та себе. Всіх забрали до шпиталю. — У Перемишлі отруїлася оцтовою есенцією безробітна Л. Бжозовська з Острова в білостоцькому воєвідстві.

— **З Польщі.** У Варшаві затроілося кільканадцять пань косметиками, а одна жінка адвоката набавилась очної недуги наслідком фербування вій. — В Королівській Гуті арештовано Ерика Валуґу, вищого урядовця, під закидом спроневірення 16.000 зол. — В Польщі є зареєстрованих 24.821 самоходів. — Варшавського адвоката Липацевича засудили на три роки вязниці за чекові обмани, його вітчима Міхальського на півчверта року вязниці за це, що представлявся як брат міністра Міхальського. — Арештували гол. касієра скарбового уряду в Іноврoцлаві Фурманського. Касієрка та рахункова службовичка сидять уже віддавна. — У Варшаві арештували Берка Левіна, який на обмантив від легкодушних людей 9.000 зол., обіцюючи їм, що зробить їм золото з піску, так як Дуніковський.

— **Пропав директор.** У Варшаві пропав без вістки директор цукроварні, 37-літній Віль Гінсберг. Наслідком при́зи він терпів на заник памяти. Перед кількома днями вийшов в год. 9. з бюра і більше не вернувся. Здогадуються, що він покинув місто і не може тепер знайти свого мешкання ані бюра. По цілому краю вислано телеграми з його описом.

— **Міжнародній шаховий турнір,** що відбувається в Москві, дав несподівані висліди. Бере в ньому участь побіч 12 совітських грачів 8 мистців закордонних і вже після 7 рунд на перше місце вибився російський грач Ботвінік, хоча в турнірі беруть участь колишні світові мистці Ляскер і Капаблянка й такі европейські грачі, як Фльор (Чехословаччина), Шпільман (Австрія), Лілієнталь (Мадярщина) і ін. На другому місці стоїть тепер Фльор, на третьому Ляскер і т. д.

— **Корабель затонув серед Атлянтику.** Два американські кораблі після довших глядань надали радіотелеграму, що не натрапили ніде на сліди британійського корабля „Бєргов", який розіслав перед кількома днями сигнали, благаючи ратунку. Правдоподібно корабель затонув серед Атлянтійського Океану. Находилося на ньому 28 людей залоги.

— **Нема надії на виїзд до Франції.** У французькім парляменті говорив недавно міністер праці Жакіє про те, як французький уряд буде боротися з безробіттям. Між іншим він сказав, що промислові заведення у Франції дістали поручення зменшити число чужинецьких робітників. Французькі адміністраційні власти дістали наказ строго держатися приписів щодо відновлення карт ідентичности для чужих робітників. Отже нема великої надії на заробок у Франції.

— **Три особі згоріли в автобусі,** що приїхав перед кількома днями до Ніцеї. Шофер змиркував, що мотор не ділає справно. Він підніс накриву мотору, а тоді з невідомої причини запалився збірник з бензиною і в одну мить автобус спалахнув вогнем. Шофер скочив завчасу на бік, а його помічник кинувся ратувати пасажирів. Одначе його захопив вогонь і він згорів живцем з одною пасажиркою та її 6-літною дитиною.

— **Комунікація понад Сагару.** Відкрито нову повітряну комунікаційну лінію, що лучитиме Оран понад Сагару з Котонов. Літаки будуть вилітати двічі на місяць і служити почтовому й пасажирському рухові.

— **Підступ великого скрипака.** Фриц Крайзлер, славний скрипак, є також і композитором. Але про це світ не знав, хоч визначні артисти грали його твори. Ще перед 30 роками як молодий артист пробував Крайзлер давати ріжнородні програми, але не доставало репертуару. Отже він почав укладати свої власні композиції, приписуючи їх звісним артистам з 17-го ст., як Пуняні, Вівальді, Діттерсдорф, Куперій, Мартіні, Падре і ін. Ці твори видавав Крайзлер з їхніми менами, а себе підписував як видавця. Ніхто не слідив за тим, чи названі композитори писали такі твори, а ровесники Крайзлера радо ними користувалися у своїх програмах. Тепер Крайзлер має вже світову славу, не боїться ні конкуренції ні критики і тому признався до підступу. Його твори видавало накладня Фішера в Ню Йорку і тепер додала його імя як композитора. Всіх його композицій, виданих Фішером під чужим іменем, є 14.

— **Машина-мозок.** У манчестерському університеті вибудували рахівничу машину, що заслужила на назву „Сталевого мізку". Вона рішає без помилки математичні вправи, на які треба кілька годин праці. Нпр. коли подати швидкість стрільна, яке вилітає з дула гармати і кут нахилу — машина відповість, яка позиція цього стрільна у просторі в даний момент, його швидкість, зменшену супротивом повітря і означить віддаль, де вона впаде. Цей „робот" інтегрує диференціяльні рівнання, вираховує складні цифри на підставі формул механіки та фізики. тощо.

— **Ріжні вістки.** Біля Витебська згинув управитель державних маєтків (совгоспів) Харламов, перевернувшись на скруті дороги з автом у рів. Його два товариші тяжко потовклися. — В Осльо радить міжнар. комітет над тим, в якому місті відбудуться Олімпійські змагання у 1940 р.; кандидатури поставили фінляндці, італійці та японці; японський делегат пропонує Токіо тому, що Олімпійських змагань в Азії досі не було. — Епідемія грипи в Еспанії розрослась так, що за один день у Мадриді померло 100 осіб. — У Шикаго страйкує 10.000 робітників у фабриках готової одежі. — Найбільша американська опера Метрополітен у Ню Йорку переживає тепер фінансову крізу; є можливість, що її зачинять.— Америка ввозить тепер пшеницю та жито з Европи тому, що останні посухи ослабили сильно врожай. — Італійський військовий лікар ген. Монтанарі скінчив 102 літ і не гадає покидати праці; служив він трьом королям. — Померла одна з найбільших французьких кінових артисток Елита Меро, відома з фільм „Чоловік, що вбив", „Три мушкетери", „Мамзель Нітуш".

— **До ВП. Співробітників і Передплатників У. З. Е.** З нагоди закінчення першої української енциклопедії В-во УЗЕ вважає за приємний обовязок скласти прилюдну дуже щиру подяку всім ВП. Співробітникам за їх щирий і жертівний труд для першої Української Енциклопедії, а всім ВП. Передплатникам за їх прихильність і підтрим В-ва УЗЕ своєю передплатою. Водночас Видавництво просить вибачення в усіх тих ВП. Передплатників, що давно вирівняли передплату і терпляче ждали закінчення нашої „Книги Знання". Кінцеве слово Редакційної Колегії в УЗЕ вияснює причини припізнення цього закінчення. В-во-ж зі свого боку заявляє, що в запізненні УЗЕ винні чимало й ті Громадяни, що хоч приняли надіслані їм зшитки УЗЕ й ними користуються, не зложили й досі належитости за замовлений твір, не вважаючи на численні пригадки та нагадування. Останній зшиток гасла „Україна" ч. 28. розсилаємо з кінцем лютого цього року. До нього долучуємо приналежні до третього тому УЗЕ ілюстраційні таблиці й мапи, заголовний листок, спис співробітників УЗЕ та окремий зміст гасла „Україна" й показник розміщених ілюстрацій і мап. Висилаємо все це тим ВП. Передплатникам, що вирівняли передплату або винні ще В-ву невелику квоту. Оправлений третій том, чи окладинку до того тому, почнемо розсилати в березні ц. р. в міру того, як готову оправу чи окладинку постачатиме нам палітурня, тимто просимо ласкаво не впоминатися в нас посилки третього тому до кінця травня ц. р. Всіх довжників В-ва УЗЕ просимо ще раз ласкаво вирівняти залеглу передплату й уможливити цим і В-ву вирівняти його великі зобовязання супроти авторів, редакторів, друкарень, папірні, клішарні, літографії, палітурні і т. д. і т. д. При цьому ще раз завважуємо, що третій том, чи власне решту зшитків УЗЕ доставляємо лише тим ВП. Передплатникам, що вирівняли або незаром уже вирівняють залеглости. Виправдування неплачення належитости за УЗЕ тим, що, мовляв, хто його знає, чи УЗЕ закінчиться, вже відпадає — тепер уже крайний час упорядкувати справу передплати. З кінцем грудня мин. року В-во повідомило окремим листом усіх ВП. Передплатників, що дальші вплати за УЗЕ треба посилати лише на адресу В-ва в Коломиї, чи то складанками ПКО число 504.201 (Власник конта: В-во УЗЕ в Коломиї), чи поштовими переказами на адресу В-ва. Тепер повідомляємо про це ще раз цим шляхом. З глибокою пошаною **В-во „Українська Заг. Енцикльопедія" в Коломиї.** 3—3

— **Ліпшу й дешевшу поживу** дістане пані дому, якщо до обіду чи вечері подасть добру зупу. Бо стверджено, що рідину присвоює собі організм лекше ніж сталі страви. Добра зупа може заступити головну страву. Смачні й посильні зупи можна приладити легко, в кількох хвилинах, при помочі зупних кісток Кнорр, а передовсім горохівки в рольках ощаджують пані дому багато часу, праці, а передовсім видатків на паливо, товщ тощо. Одна кістка вистарчає на приладження смачної зупи і коштує тільки 20 сотиків. Смак зуп можна змінити індивідуально, додаючи або сметани або вина, або оцту, грінок з хліба або булки.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „КОХАННЯ ФРОЙЛЯЙН ДОКТОР".

„Фройляйн Доктор" — найбільша німецька шпигунка з останньої війни вславилась смілвістю й інтеліґенцією, що ошукували найбільше досвідчених членів ґенерального штабу та поліції. Чи серед своєї праці справді зустрілась вона з мужчиною, якого покохала і через те діяльність її ослабла — не знаємо, бо досі ще не появились її спомини. Кіно беручи її особу, доповнює її життєпис по вподобі і вигадує всілякі романтичні пригоди. У цій фільмі на перший плян виступає любовна історія, а не шпигунська. Нагадується славна фільма з Марлєною Дітріх „X—27", що завдяки режисурі Штернберґа мала незвичайно сильні моменти і досі залишилась найкращим зразком на тему, яку пробує повторити „Фройляйн Доктор". Головну ролю грає тут симпатична артистка Мирна Льой; її партнер дуже слабо переконує нас, що вона могла в ньому закохатись.

РЕВІЯ „КОЛІСЕЙ": БЕНЕФІС РЕВЕЛЄРСІВ „ЕВГЕНА".

(ет) 28. лютого святкували ревелєрси „Евгена" свій ювилей з нагоди 150-ої програми на ревієвих дошках „Колісею". Три роки твірка наших студентів під умілим проводом п. Козака добивалась щораз то кращих успіхів й нині вже пишуть чужі часописи, що вони можуть суперничати із відомими варшавськими хорами Дана й Юранда. У вчорашньому бенефісі витала ревелєрсів публика дуже тепло, приневолюючи повторити всі найкращі пісні зі свого репертуару.

Водночас був це прощальний вечір улюбленої варшавської акторки п. Вінярської, якої поява на сцені викликувала завжди милий настрій серед публики.

СПОРТ.

КОМУНІКАТ.

Спортова Рада повідомляє, що дня 3. III. 1935. о год. 21. в салі Рус. Касина (Рутовського 22. II.) відбудеться вручення нагород здобутих на I. Зимових Запоріжських Ігрищах у Славську, а саме:

1) Мандрівної нагороди — Велика плякета арт. Коверка уфунд. Українською Кооперацією для К. Л. К. за клюбове першенство.

2) Мандрівної нагороди — Чаша уфунд. фабр. „Дендра" для К. ім. сот. Ф. Черника за друге місце клюбового мистецтва.

3) Індивідуальної нагороди мандрівної уфунд. фабр. „Сільва" для п. Н. Рожанковської за I. місце в плоскім і зіздовім бігу.

За дальші місця будуть роздані як нагороди: лещета уфунд. Кооперативою „Пласт" і фабр. Пелюх і Гуцалюк. Змагуни, що заняли місця від 1—6 одержують почесні грамоти.

Просимо всіх змагунів якнайчисленнійше явитися По роздачі нагород вечерниці аж до рана.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ

Франц Коковський: ВІДДОВЖЕННЯ СЕЛА Львів, 1935. Книжечка 2 за лютий. Накладом Т-ва „Просвіта". Стор. 64, ф. 8-о. На зміст цієї цікавої і необхідної для кожного селянина книжечки склалося 14 розділів. Автор згадав про світову крізу та її наслідки, обговорив руїну хліборобського життя, подекуди при судових екзекуціях, предмети, виключені від судової екзекуції і примусову управу майном. Виснив справу інтабуляції, зниження відсотків та відкладення сплати довгів до 1. жовтня 1934 р., сплату довгів у долярах та інших закордонних грошах, розклад банкових довгів на сплати та права і користи роляничого уряду. Подав ріжницю між судом і мировим (розємчим) урядом, заєсував дуже основно жовтневий розпорядок з 1934 р. про віддовження хліборобства і обговорив всі користи для селянства з розложення довгів на сплати на основі цього розпорядку. Подекшами, що їх признає мировий уряд, приписами про Акцептаційний Банк, Конверсійний Комітет і приписами про оплати в мировому уряді автор закінчив цю книжку. Гарна мова і поясення правничих термінів робить ще більше необхідною цю книжечку для кожного селянина. Ціна дуже низька, бо 30 сот.

ЖУРНАЛИ:

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, березень 1935. Р. III ч. 3. Зміст: О. Ольжич: „*"; Знаменн. Олена Теліга: Відвідь. Л. Мосендз. Прометей. Евген Маланюк: Весна. О. Китлас: Кінець Сатани. Анрі Бордо: Нові люди. С. Северина ЧСВВ.: Шевченко і Федькович. М. Мухин: Тіні незабутих предків. Улас Самчук: Чорні сторінки. Від Редакції. Г. Я.: Кілька зустрічей з Косенкою. К. Муж: Детронізація кумирів. Дм. Донцов: Побожні бажання і дійсність. Ф. Чхвй: Доріст трудової інтелігенції в ССР. М. Л.: З пресового фільму. Бібліографія. Від Адміністрації.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Дрогобич:
4. III. „Бешкет у раю".
5. III. „Серед бурі".

Самбір:
6. III. „Княжна чардаша".
7. III. „Бешкет у раю".
8. III. „Катерина".
9. III. „Тричі повінчані".
10. III. „Серед бурі".

Великий Міський Театр.

Субота, 2. II. год. 7·30 веч. „Крик" Абон. 17.

Неділя, 3. III. год. 3·30 веч. „Роскішна дівчина". Ціни найнижчі.

Неділя, 3. III. год. 7·30 веч. „Крик".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 2. II. год. 7·30 веч. „Оборона Кейсової", Абон. 18.

Неділя, 3. III. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Концертове Бюро Тірка:

у Львові, вівторок, 5. березня: Деля Липінская. Одинокий вечір пісеньок і пародій.

В Перемишлі, 9. п. м.

Кіна.

АДРІЯ: „1914 рік" і додатки.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТИК: „Сестра Марта шпіонок".
ВАНДА: „Прощання зі зброєю" та Шерльок Гольмс.
ҐРАЖИНА: „Юдіка пісня мадярської пушти" та „Спортова парада в Ленінграді".
КАСІНО: „Фрайдайн Доктор".
КОЛІСЕЙ: „Сповнені мрії" та ревія „Все вперед!"
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Ґаль і „Фліп і Флап у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „У 80 хвилинах довкола світа", „Двобій зі смертю".
МІРАЖ: „Чар віденського вальса".
МУЗА: „Шпіон ч. 13".
ПАЛЯС: „Вероніка". (Франціска Ґаль).
ПАН: „Тепер і завсіди", „Цілуй мене ще".
РАЙ: „Ніч чудес" (люрдська драма), вперше у Львові.
СВІТ: „Ніч чудес" (люрдська драма), вперше у Львові.
СОНЦЕ: „Шангай-експрес" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Пісня козака" (Хозе Мохіка), ревія „Шаління сміху".
УТІХА: „Кінг-Конгів син", ревія: „Прощай, коханий Львове!"
ХИМЕРА: „Спокуса диявола". (Хозе Мохіка).

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Закордонне радіо.

Субота, 2. березня 1935.

Відень (506,8) 16·00 Хор, 15·15 Нар. пісоньки. 19·20 Форт., 20·00 „Карнавал у Римі" оп. І. Штравса, **Братислава** (298,8) 17·25 Слов. нар. пісні. **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття (нар. пісні). **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 17·25 Пісні, **Прага II.** (249,2) 14·30 Нар. пісні, **Париж** (1648) 22·30 „Ля Серва Падроне" опера Перґолезія, **Білгород** (437,3) 16·10 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 18·20 Граючий дім, вок. муз. авд., 19·00 Моцартові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Для дітей, 18·00 Муз. всячина, 20·10 Веселий вечір, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Муз. карнавал, 18·25 Нар. музика й пісні, **Будапешт** (550,5) 1·05 Популярні мад. пісні. 19·05 Сп. рецітальь, 20·10 „Фіялка з Монмартру" оп. Кальмана, **Мілано** (368,6) 11·30, 19·00 Легка музика, **Рим** (420,8, 17·10 Концерт. 21·00 Опера.

Неділя, 3. березня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Весела музика, 16·00 См. квартет, 20·45 „Дас Лібесфербот" оп. Р. Ваґнера, **Братислава** (298,8) 8·30 Солісти, 10·30 Сонати на скр. і форт., 21·35 Хор, **Брно** (325,4) 19·05 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 9·45 Нар. пісні, 20·00 Словацька суіта Новака, **Париж** (1648) 12·15 13·15 Концерт, **Берлін** (356,7) 11·30 Моцартові твори **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·40 Нар. танці й гумор, 20·00 Корабель блазнів, вес. карн. вечір, **Кельн** (455,9) 18·30 Суч. музика, **Мінхен** (405,4) 17·30 Вес. концерт солістів, **Будапешт** (550,5) 15·50 Легка музика, 20·20 Циг. музика, 21·40 „Коли скрипка грає" муз. попурі, **Мілано** (368,6) 17·00 Легка музика, **Рим** (420,8) 20·45 Вечір опер.

Львівське радіо.

Субота, 2. березня 1935.

5·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·15 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метерольоґ. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Кольоратури - баси з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Театр Уяви: Один день із дит. літ Шопена — авд. для дітей, 17·50 Пані пише листи, 18·00 Львів як середовище шкільництва й осв. енерґії, 18·15 Сальон. музика з гр. пл., 18·45 Із дослідів над механікою розвитку, 19·00 Польска за полькою (форт.), 19·20 Перемишль — старший брат Львова, 19·30 Фр. Пуланс: Тріо на обой, фагот і форт. 19·50. 19·56 Спорт. вістки. 20·00 Весела муз. авдиція (орх., хор ревелерсів, спів, ксильофон), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт — орх. віольончеля, 22·00 Грицать літ на фотелі рецензента (літ. нарис виголосить Г. Збежховський), 22·30 Танц. музика в гр. пл., 23·05 Льожа Глумливців, 23·35 Танц. музика. 24·00 — 1·00 Трансмісія з редути журналістів у Львові.

Неділя, 3 березня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 10·05 Богослуження, проповідь, гуральські пісні з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки. 12·05 Сільва рерум, мист. життя, 12·15 Легка музика з гр. пл., 13·00 Фрагм. із ком. Заблоцького: „Фірцик у зальотах", 13·15 Свят. інавгурація міжнар. скр. конкурсу ім. Венявського, 14·00 Здоровить тебе гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік, 15·15 Твори на гітару, сольо Серафиновича, в гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Вояцькі пісоньки з гр. пл., 15·45 Вибір звання, гутірка для господинь, 16·00 Нар. пісні, хор, 16·20 Концерт баньовістів, 16·40 В австрійській школі (фрагм. з повісти З. Новаковського „Рубікон"), 17·00 На файв о клок, танц. музика, 17·35 Для дітей: Про трьох пекарчиків, 17·50 Сусп. добре виховання, 18·00 Легка муз. хору Юранда й форт., 18·45 Спорт у житті молоді, 19·08 Славні мистці з гр. пл., 19·45 Рух і темпо Нюйорку, 20·00 На веселій львівській хвилі, 20·30 Танц. муз. з гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Що читати (белетр. новини), 21·15, 21·16, 22·00 Спорт. вістки. 21·30 Трансмісія з Ляйпціґу: Европейський концерт, 22·03 Реклям. концерт. 22·15 Вок.-муз. концерт, 23·00 Комунікати, 23·05 Танковий вечір.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·22 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·43, Париж 34·96 —, Берлін 212·60, Цюріх 171·56, Голяндія 353·40 —, Прага 22·09 —, Італія 44·90, Нюйорк кабель 5·26 3/8. Нюйорк чеки 5·26 1/4.

Золото: Доляри 8·88—8·91, Франки фр. 34·20—34·50 Дукати 81·30—81·80, Корони, 35·60—36·20, Рублі 46·39—46·49.

Срібло: Корони австр.: 0·36 — 0·37, Фльорени: 0·95 — 0·95, Рублі: 1·25 — 1·32.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 1. березня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко маґазин	2·30 зол
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильніша, на молоко і сметану вдержана, на яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 1 березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	1. кл.	за 1 кг.	1·00	зол.
Старі	„	„	0·80	„
Годовані качки	„	„	1·10	„
Годовані гуси	„	„	0·95	„
Індики	„	„	1·00	„
Індички	„	„	1·10	„
Пантарки	„	„	1·25	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Надзвичайні Загальні Збори філії „Союзу Українок-Емігранток" у Львові відбудуться дня 17. березня ц. р., в помешканні „Т-ва Допомоги Емігрантам", Руська ч. 3, II. пов. в год. 5. попол. Як не збереться о тій годині кворум, збори відбудуться в год. 6-ій в цей день також, при всякій кількости присутніх. — Присутність всіх членів обовязкова.

„Повітове Товариство Кредитове", кооп. з обмеж. порукою у Львові, вул. Костюшка, під ч. 5/I., повідомляє своїх Членів, що від початку цього року П. Колісник Дмитро, не є висиланий для доручування упімнень, ані до збирання грошей, ані векслів. — Управа. 1051

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

3 покої, кухня, повний комфорт до винайму. Ґеніна 20. Мороз. 1030 3—3

Сензаційний філятелістичний цінник висилає даром „Філятеліст", — Львів, Костюшки. 1037 3—3

Панни меткої й симпатичної шукаємо до овочево-цукрової крамниці. Побажана практика і мала порука. Зголошення приймаємо в неділю 3 березня ц. р. у фонт. овочарні при вул. Личаківській ч. 19. „під Негайно". 999

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ
Д-р Осип Суховерський
веде канцелярію
у ЛЬВОВІ, РИНОК 43. I. п.
(Дім „РИЗНИЦІ") 2—3

XXI. Звичайні Загальні Збори
Акціонарів ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО
Акційної Спілки у Львові

відбудуться в понеділок, дня 1. квітня 1935 р. в льокалі Банку у Львові при вул. Словацького 14. I. пов. год. 11-та передполуднем.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Отворення і вибір Предсідника Загальних Зборів
2. Звіт Надзірної Ради з діяльности й стану Банку за р. 1934., затвердження звіту, білянсу, як також рахунку страт і зисків за рік 1934 та уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку.
3. Розділ зиску.
4. Вибір 4. членів Надзірної Ради на місце тих, що усту пили.
5. Внесення згідно з §. 67. статута.

До участи в Загальних Зборах є управнені ті акціонарі, що по думці §. 60 статуту зложать в касі Банку найпізніше 7. днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законом. Управнении до вступу на Збори будуть видані леґітимації.

Акціонарі, що репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше до 14. днів перед Загальними Зборами зголосити додаткові справи до порядку нарад.

Львів, дня 22. лютня 1935 р.

Дирекція
Земельного Банку Гіпотечного
1—2 Акційної Спілки у Львові.

ТРИЗУБ тижневик політики, громадського життя та мистецтва, заснований р. 1925. Вяч. Прокоповичем, виходитиме в 1935-ім році по старому і за участи тих самих співробітників.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ на 1935 рік.

У Франції на рік — 80 фр., на півроку — 40 фр., на три місяці — 20 фр. на один місяць — 8 фр., окреме число — 2 фр.

	1 рік	½ року	3 місяці	1 місяць	окр. число
ЧЕХІЯ	80 к. ч.	40 к. ч.	20 к. ч.	10 к. ч.	3 к. ч.
ПОЛЬЩА	23 зл.	15 зл.	8 зл.	3 зл.	1 зл.
РУМУНІЯ	500 леїв	300 л.	150 л.	50 л.	20 л.
НІМЕЧЧИНА	12 мар.	6 м.	3 м.	2 м.	0·50 м.
СПОЛ. ШТАТИ П. А.	3 дол.	1·5 д.	1 д.	0·40 д.	0·10 д.
КАНАДА	3 дол.	1·5 д.	1 д.	0·40 д.	0·10 д.
БЕЛЬГІЯ	20 бельг.	10 б.	6. б	2 б.	0·60 б.

У Парижі набувати в книгарні В. Поволоцького, 13 rue Bonaparte, Paris VI

Закордоном журнал передплачувати й набувати можна у представників „Тризуба": 1) В Канаді — W. Sikewich, P. O Box 333 Toronto, Ontario, Canada. 2) В Румунії — Dm. Herodot, Strada Delea Veche, 45. Bucarest. 3) В Чехословаччині — Прага: P. Filonovic Horni Cernosice u Prahy, c. 167. Подєбради: п. інж. Бураченко, Ukr. Hosp. Akademie Podebrady. 4) В Польщі — J Lipowecki, ul. Czerniakowska 196 m. 25, Warszawa, для грошевих переказів — пошт. рахунок 13.435 Warszawa, Jan Lipowecki. 5) В Спол. Штатах — „Surma Book", 103 Av. A. New York, N. Y., U. S. A. 6) В Царьгороді — M. Zabello. Posta kuturu Nr. 214. Beyoglu. Istamboul. Turquie. 7) В Бельгії — Georges Jakovliv, Ing. 61, rue de Dave, Jambes — Namur. Cat. un Postal 234.465. 1000 3—3

Редакція і адміністрація: 42. rue Denfert-Rochereau, Paris V.
Tél. Danton 80-03.
Для переказів у Франції: „Le Trident", chèque postal 898.50, Paris.
Редаґує — Комітет. Адміністратор: Ів. Косенко.
Le Gérant: M-me Perdrizet.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках . . . „ 0·60
„ на першій сторінці . . . „ 0·90

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по . . . зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 180—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.